

Motion till riksdagen 2023/24:659

av **Katarina Tolgfors och Marie Nicholson (båda M)**

Inför totalförsvarskunskap i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa totalförsvarskunskap i skolan för att förbereda och öka medvetenheten hos eleverna om samhället och individens roll i kris eller krig och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att göra totalförsvarskunskap till en del av skolgången är viktigt för att svenska ungdomar ska få förståelse för plikten. I Sverige är man totalförsvarspliktig från det år då man fyller 16 år och därav är det rimligt att introducera totalförsvarskunskap i högstadiet då eleverna fyller 16, året de går ut grundskolan. Att sextonåringarna är medvetna om sin plikt och sin roll i händelse av en kris eller krig kan leda till att fler tar värn- eller civilplikten på allvar. En effekt av det kan vara att ungdomar som har en stark övertygelse om att de vill vara vapenfria väljer att göra och ta sin utbildning på allvar via den eventuella civilplikten. En ytterligare fördel skulle kunna vara att fler ungdomar tar kallelsen på större allvar. När man mönstrar får man hem en kallelse och ett mönstringsunderlag; idag är det stor risk att ungdomar inte svarar sanningsenligt på mönstringsunderlaget eftersom de inte har den förståelse av totalförsvaret som krävs.

En befolkning som är medveten om plikten och deras egen roll i händelse av en kris eller krig ger också Sverige ett starkare försvar. För att totalförsvaret ska fungera måste befolkningen vara medveten om sitt ansvar och genom att implementera totalförsvarskunskap i skolan tar man ett steg i rätt riktning. En lärdom att dra från Rysslands illegala anfallskrig mot Ukraina är att motståndskraften hos befolkningen är en avgörande faktor för hur ett land förmår att försvara sig och hålla ihop under en allvarlig kris eller i yttersta fallet, krig.

Sverige har totalförsvarsplikt, därav är det rimligt att staten måste informera och förmedla kunskap om plikten. Genom att informera och utbilda om totalförsvaret tar staten sitt ansvar gentemot invånarna. Detta kan hjälpa ungdomar, och i förlängningen hela Sveriges befolkning, att förstå sin plikt och samtidigt ge dem en bättre överblick

över och insyn i totalförsvaret. Året man fyller 18 får man hem en mönstringshandbok från Plikt- och provningsverket som beskriver mönstringen och värnplikten, vilket är bra. Däremot är det för många den första kontakten med totalförsvaret – det är inte acceptabelt att man lär sig vad totalförsvaret innebär först när det är dags för mönstring.

Vi befinner oss i ett mycket allvarligt säkerhetspolitiskt läge och försvaret måste växa i snabb takt. Det är något som måste ske över en längre tid. Genom att totalförsvarskunskap införs i skolan är det sannolikt att fler ungdomar engagerar sig. En befolkning som är insatt och intresserad av landets totalförsvaret kommer att resultera i att fler tar anställning i olika delar av totalförsvaret. För att personalförsörja det snabbväxande försvaret krävs intresserade och motiverade individer. Totalförsvarskunskap skulle alltså kunna ha en engagerande och drivande roll i ett läge där totalförsvarets kompetensförsörjning är kritisk för att kunna växa i den takt som krävs för att hinna rusta upp och stärka vår totala försvarsförmåga.

Skolan undervisar Sveriges ungdomar och skoltiden ska förbereda unga för ett liv i det svenska samhället. Omvärldsläget har kraftigt försämrats de senaste åren och totalförsvaret är därför en mycket angelägen samhällsfråga. Skolan måste i takt med att samhället utvecklas och att nya samhällsfrågor blir relevanta uppdatera sin läroplan. Totalförsvaret är en särskild angelägenhet för hela Sverige – därför bör skolan undervisa om totalförsvaret.

Katarina Tolgfors (M)

Marie Nicholson (M)